

Research Paper

Examining the relationship between the components of social learning and the tendency to delinquency among first and second high school students in Rasht (Akers social learning theory test)

Adel Sojudi^{۱*}, Sattar Sadeghi Dah Cheshmeh^۲, Asadollah Babaei Fard^۳, Mohsen Niazi^۴

^۱- PhD in Sociology - Investigation of Iran's Social Issues. Kashan University. Kashan, Iran

^۲- Assistant Professor of Social Sciences, Shahrekord University. ShahreKord, Iran

^۳- Associate Professor of Social Sciences, University of Kashan, Kashan, Iran

^۴- Professor of social sciences at Kashan University. Kashan, Iran

Citation: Sojudi, A., Sadeghi Dah Cheshmeh, S., Babaei Fard, A., Niazi, M. (۲۰۲۳). [Examining the relationship between the components of social learning and the tendency to delinquency among first and second high school students in Rasht (Akers social learning theory test)]. (Persian) *Journal of school Counseling*. ۱(۳), ۱-۱۴

doi: [10.22098/jsc.2023.12696.1099](https://doi.org/10.22098/jsc.2023.12696.1099)

Received: ۲۰۲۲/۰۲/۲۳

Accepted: ۲۰۲۲/۰۳/۱۱

Available Online: ۲۰۲۲/۰۳/۲۰

Keywords:

student delinquency,
social learning,
individual
achievement, hanging
out with friends

ABSTRACT

Objective: One of the social issues that researchers are interested in is student delinquency in schools. Delinquency has always been a sensitive and challenging issue for educational administrators. The purpose of the present study is to investigate the relationship between the components of social learning and the tendency to delinquency among first and second high school students in Rasht city. This research is practical in terms of purpose and survey method has been used.

Materials and Methods: Data collection has been done using a questionnaire tool. The statistical population of this research consists of first and second high school students. In order to determine the sample size, ۲۷۰ male students and ۲۷۰ female students were selected using Gpower software, and a total of ۵۴۰ questionnaires were distributed among the students. Data analysis was done using spss software and using descriptive and inferential statistics.

Results: The findings of the research show that there is a significant relationship between the dependent variable of students' tendency to delinquency with the components of individual achievement, informal deterrence, hanging out with friends and imitating social networks as social learning variables.

Discussion and Conclusion: According to the results of the research, the components of social learning had the greatest effect on the tendency of students to delinquent, respectively, the component of individual achievement, hanging out with friends, imitation of social networks and informal deterrence.

*Corresponding Author: Adel Sojudi

Address: PhD in Sociology - Investigation of Iran's Social Issues. Kashan University. Kashan, Iran

Tel: +۹۸۹۳۷۹۰۹۵۹۲۶

E-mail: adelsojudi@yahoo.com

۱. Introduction

In the ۲۰th century and after the end of the Second World War, due to the industrialization of countries and the complexity of social interactions, as well as the weakening of relationships between family members, as well as the increase in migration to industrial cities and the expansion of marginalization, a suitable ground was provided for the spread of social harms. Based on this, many people committed crimes for various reasons (Karimi et al., ۱۳۹۵: ۲۲۴). This prompted many experts and thinkers to pay attention to the social and cultural changes of the society. The process of social changes in society is accompanied by disorder and abnormality. On this basis, delinquency and social damage have been the favorite topic of researchers and social researchers. The prevalence of measles among students and teenagers has become a major social problem in recent years. Exposure of a considerable part of the country's teenage population to delinquency may have dangerous consequences not only for their families, but also to face the country with a great challenge. Crime-prone areas around big cities, especially in Latin America, are a breeding ground for delinquent behavior, making it almost impossible for the government to combat it. Therefore, investigating the problem of juvenile delinquency in the world is of particular importance. It is not only the Iranian society that is involved with the issue of social deviations among teenagers. Juvenile delinquency is a social problem in all parts of the world. There is hardly any country in the world that is not involved in this issue. Based on this, the investigation of the influencing factors on delinquency has been the focus of experts, social scientists and psychologists (Rasakh and Mahmoudi Meimand, ۱۳۹۸: ۱۰). The social and learning contexts that affect the behavior of adolescents are of interest to scientists, policymakers, and professionals. A large body of theoretical literature deals with the influence of social contexts and neighborhoods on adolescent behaviors (Samson, Wilson, ۱۹۹۵).

Despite the influence of social contexts on criminal behavior, only a few studies consider social contexts. In addition, those studies that have tried to discover delinquent behaviors, the scope of generalization of their findings is limited (Hosseini Nesar and Fiouzat, ۱۳۹۰: ۳۰). This research has limitation such as: it has been done on the effect of socio-economic status on students' delinquent behavior in secondary schools. Schools, in particular, create contexts for the formation of delinquent peer groups and friendship networks. Researchers who investigate the influence of social context on juvenile delinquency; They choose family, school and neighborhood. However, students spend most of their time at home and at school. Based on this, many studies have concluded that adolescent socialization takes place in schools. Schools are particularly important in terms of delinquent behavior (Grant, ۲۰۱۷: ۱۸).

۲. Materials and Methods

The research implementation method is a survey, data collection is done from a questionnaire. For the validity of the questionnaire, professors and experts were surveyed in April, ۲۰۲۲, and validity was achieved by distributing ۳۰ samples of the pre-test questionnaire among secondary school students in Rasht city and obtaining Cronbach's alpha coefficient. The statistical population of the current research is the first and second secondary students of Rasht city in ۱۴۰۱. According to the statistics of the Education Department of Gilan province in ۱۴۰۱, there are ۵۵,۱۵۰ high school students in Rasht. According to the JPower software, ۲۷۰ people were

sufficient for the sample size, and based on this, the questionnaire was distributed among ۲۷۰ male students and ۲۷۰ female students; Finally, ۵۴۰ people were selected for the sample size. The sampling method of this research is random quota classification. For example, in social and behavioral science researches, probability sampling such as simple random, stratified, cluster and multi-stage cluster sampling is preferable to quota sampling (Dovas, ۲۰۱۰: ۹۸).

Table ۱. Cronbach's alpha coefficient

Variable	investigated component	number of items,	Cronbach's alpha coefficient
Social learning	Differential reinforcement - individual achievement	۵	۰/۸۹۱
	Differential reinforcement - informal inhibition	۳	۰/۸۵۲
	Hanging out with Nabob's friends	۸	۰/۹۴۱
	Imitation of social networks	۵	۰/۹۲۳
Tendency to delinquency	-	۶	۰/۹

۳. Result

The statistical population of this research is ۵۵۱۵۰ students of Rasht city, who were investigated with a sample size of ۵۴۰ people, data analysis was done with SPSS۲۰ software. Now we will describe the descriptive statistics of demographic variables. Then inferential tests are explained

- According to the gender of the respondents, ۲۷۰ students were boys and ۲۷۰ were girls.

- There are two education districts in Rasht city, ۲۷۰ students in district ۱ and ۲۷۰ students in district ۲ completed the questionnaire.

- According to the educational level, the ۱۲th grade has the highest number with ۹۳ people, and the lowest number is related to the ۱۱th grade with ۸۷ people.

- According to the descriptive findings, the education level of the father of most of the students is at the diploma level (۱۷۰ people) and the lowest number was related to the doctoral education level (۴ people). Most of the students' mother's education level was diploma (۲۲۸ people) and none of the students' mother's education was at doctorate level or higher.

- Most of the students lived in a family of four (۳۰۰ people) and the lowest number is related to a family of two (۴ people).

- The family income of most students was between ۲ and ۴ million Tomans (۱۴۱ people) and the number of families whose income was above ۱۰ million Tomans was ۳۴ people.

- The dispersion distribution of the variable tendency to delinquency is estimated for ۴۱% of students in the high limit, ۳۰% of students in the middle and ۲۹% in the low limit.

۴. Discussion and Conclusion

This research aimed to test the social learning theory of Ronald Akers in terms of four components of individual achievement, informal inhibition, hanging out with friends and imitating social networks among first and second high school students in Rasht city. According to Akers, delinquent behavior is learned through imitation or conditioning. Delinquent behavior is then learned, both in non-social reinforcing situations and as a result of social interactions. The amount and type of learning depends on the norms used in the reinforcers. Delinquent behavior is a function of norms that characterize deviant behavior. Persistence of delinquent behavior depends on its reinforcement. According to Akers, a person's behavior is basically influenced by those groups that control the basic sources of punishment and encouragement and also provide them with behavioral patterns and normative definitions. These groups include family, peer groups, religious institutions, schools and other similar institutions that control the sources of punishment and reinforcement.

In the findings of the research, the hypothesis of the relationship between students' tendency to delinquency and individual achievement was confirmed. Therefore, the direction of the positive relationship and its intensity is moderate; That is, with an increase in individual achievement, students' tendency to commit delinquency increases, and with a decrease in individual achievement, students' tendency to commit delinquency decreases. Also, in the regression test between the components of social learning, individual achievement had the greatest effect on students' delinquency. Individual achievement as a differential reinforcer refers to the positive feedback caused by students' delinquency, which is in line with Akers' theory. In this research, the assumption of the relationship between students' tendency to delinquency and informal deterrence was confirmed. Therefore, the direction of the negative relationship and its intensity is moderate; That is, with the increase of informal deterrence, the tendency of students to commit delinquency decreases, and with the decrease of informal deterrence, the tendency of students to commit delinquency increases. The results of (Moradi Amin et al, ۱۳۹۵) indicate that there is a significant relationship between parents' control and deterrence in committing the crime of child abuse. Punishment and aggression are also effective in children's delinquency. The results of the research are in line with the findings of Moradi Amin and colleagues. Akers also believes that the sources of punishment play a role as a deterrent in controlling delinquency and crime. The hypothesis of the relationship between students' tendency to delinquency and hanging out with friends of Nabab was confirmed. Therefore, the direction of the positive relationship and its intensity is moderate; That is, by increasing hanging out with bad friends, students' tendency to delinquency increases, and by decreasing hanging out with bad friends, students' tendency to delinquency decreases. According to the regression test, hanging out with Nabab's friends was identified as the second most effective factor among the components of social learning. According to Eckers, the amount of contact a person has with people who are engaged in delinquent acts has an effect on the severity, frequency and frequency of delinquency. The assumption of the relationship between students' tendency to delinquency and imitation of social networks was confirmed. Therefore, the direction of the positive relationship and its intensity is moderate; That is, with increasing imitation of social networks, the tendency of students to commit delinquency increases and with decreasing imitation of social networks, the tendency of students to commit delinquency decreases. In the path analysis, imitation of social networks was counted as the most effective factor among the components of social learning. In the last decade, social networks have expanded in the society. Also, due to Corona, the use of virtual networks has become an inseparable part of social and cultural life. Therefore, all kinds of abuse and illegal behavior spread in social networks, which affects the behavior of students; In Acker's theory, imitation takes place through encouraging and praising deviant

individuals. At the end of the test, Akers' social learning theory was confirmed among the first and second high school students in Rasht.

۹. Ethical Consideration

Compliance with ethical guidelines: All applicable ethical guidelines and principles are considered in this study.

Funding: No funding was received for this research from funding agencies in the public, commercial, or non-profit sectors

Authors' contributions: All authors wrote and edited the article.

Conflicts of interest: No potential conflict of interest relevant to this article was reported.

مقاله علمی- پژوهشی

بررسی رابطه بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی و تمایل به بزهکاری در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر رشت (آزمون نظریه یادگیری اجتماعی اکرز)

عادل سجودی^{۱*}، ستار صادقی ده چشمه^۲، اسدالله بابایی فرد^۳، محسن نیازی^۴

۱- دانش‌آموخته دکتری جامعه‌شناسی- بررسی مسائل اجتماعی ایران. دانشگاه کاشان. کاشان، ایران

۲- استادیار علوم اجتماعی دانشگاه شهر کرد. شهر کرد، ایران

۳- دانشیار علوم اجتماعی دانشگاه کاشان. کاشان، ایران

۴- استاد علوم اجتماعی دانشگاه کاشان. کاشان، ایران

استناد به مقاله: سجودی، عادل، صادقی ده چشمه، ستار، بابایی فرد، اسدالله، نیازی، محسن. (۱۴۰۱). بررسی رابطه بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی و تمایل به بزهکاری در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر رشت (آزمون نظریه یادگیری اجتماعی اکرز). فصلنامه مشاوره‌ی مدرسه. ۱(۳). ۱۴-۱

doi: [10.22098/jsc.2023.12696.1099](https://doi.org/10.22098/jsc.2023.12696.1099)

چکیده

اهداف: یکی از موضوعات اجتماعی مورد توجه محققان و پژوهشگران بزهکاری دانش‌آموزان در مدارس است. همواره بزهکاری موضوعی حساس و چالش برانگیز برای متصدیان امور آموزشی بوده است. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی و تمایل به بزهکاری در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر رشت است. این تحقیق از نظر هدف کاربردی بوده و از لحاظ روش، پیمایشی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از ابزار پرسشنامه صورت گرفته است. جامعه آماری این تحقیق را دانش‌آموزان دوره متوسطه اول و دوم تشکیل می‌دهند. برای تعیین حجم نمونه با استفاده از نرم افزار جی پاور ۲۷۰ نفر دانش‌آموز پسر و ۲۷۰ نفر دانش‌آموز دختر انتخاب گردید که در مجموع ۵۴۰ پرسشنامه در بین دانش‌آموزان توزیع گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار spss و به کارگیری آمار توصیفی و استنباطی انجام شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها تحقیق نشان می‌دهد که بین متغیر وابسته تمایل به بزهکاری دانش‌آموزان با مؤلفه‌های دستاورد فردی، بازدارندگی غیررسمی، هم‌نشینی با دوستان ناباب و تقلید از شبکه‌های اجتماعی به عنوان متغیرهای یادگیری اجتماعی رابطه معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج تحقیق بیشترین تأثیر مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی بر روی تمایل به بزهکاری دانش‌آموزان را به ترتیب مؤلفه دستاورد فردی، هم‌نشینی با دوستان ناباب، تقلید از شبکه‌های اجتماعی و بازدارندگی غیررسمی داشته‌اند.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۰۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۰
تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۲/۲۹

کلیدواژه‌ها:

بزهکاری دانش‌آموزان، یادگیری اجتماعی، دستاورد فردی، هم‌نشینی با دوستان ناباب

نویسنده مسئول: عادل سجودی

آدرس: دانش‌آموخته دکتری جامعه‌شناسی- بررسی مسائل اجتماعی ایران. دانشگاه کاشان. کاشان، ایران

تلفن: ۰۹۳۷۹۰۹۵۹۲۶

ایمیل: adelsojodi@yahoo.com

در سده بیستم و بعد از اتمام جنگ جهانی دوم به دلیل صنعتی شدن کشورها و پیچیدگی تعاملات اجتماعی به دنبال آن سست شدن روابط بین اعضای خانواده و همچنین افزایش مهاجرت به شهرهای صنعتی و گسترش حاشیه‌نشینی، زمینه مناسبی برای گسترش آسیب‌های اجتماعی فراهم شد. بر این اساس، افراد زیادی به دلایل مختلف مرتکب بزه و جرم شدند (کریمی و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۲۴). این امر بسیاری از صاحب‌نظران و اندیشمندان را بر آن داشت تا به تغییرات اجتماعی و فرهنگی جامعه توجه کنند. فرایند تغییرات اجتماعی در جامعه توأم با نابسامانی و ناهنجاری است. بر این مبنای بزهکاری و آسیب‌های اجتماعی موضوع موردعلاقه محققان و پژوهشگران اجتماعی بوده است. شیوع بزه میان دانش‌آموزان و نوجوانان در سال‌های اخیر به مسئله عمده اجتماعی تبدیل شده است. قرار گرفتن بخش قابل‌ملاحظه‌ای از جمعیت نوجوان کشور در معرض بزهکاری، ممکن است عواقب مخاطره‌آمیزی نه تنها برای خانواده‌های آن‌ها به دنبال داشته باشد، بلکه کشور را با چالش بزرگ مواجه کند. مناطق جرم خیز در اطراف شهرهای بزرگ، به خصوص در امریکای لاتین، محملی برای بازتولید رفتار بزهکاری است، به طوری که مبارزه با آن برای حکومت تقریباً غیرممکن شده است. بنابراین، بررسی مسئله بزهکاری نوجوانان در جهان از اهمیت خاصی برخوردار است. این صرفاً جامعه ایران نیست که با مسئله انحرافات اجتماعی در میان نوجوانان درگیر است. بزهکاری نوجوانان، مسئله اجتماعی در اقصی نقاط دنیاست. به‌ندرت کشوری در دنیا وجود دارد که درگیر این مسئله نباشد. بر این اساس بررسی عوامل تأثیرگذار بر بزهکاری، موردتوجه متخصصان، عالمان اجتماعی و روانشناسان بوده است (راسخ و محمودی میمند، ۱۳۹۸: ۱۰). زمینه‌های اجتماعی و یادگیری آن که بر رفتار نوجوانان تأثیر می‌گذارد، موردتوجه دانشمندان، سیاست‌گذاران و متخصصان قرار می‌گیرد. مجموعه وسیعی از ادبیات نظری به تأثیر زمینه‌های اجتماعی و محله‌ها بر رفتارهای نوجوانان می‌پردازند (سامسون، ویلسون، ۱۹۹۵).

علیرغم تأثیر زمینه‌های اجتماعی بر رفتارهای مجرمانه، تنها تعداد معدودی از مطالعات زمینه‌های اجتماعی را موردتوجه قرار می‌دهند. علاوه بر این، آن دسته از مطالعاتی که سعی در کشف رفتارهای بزهکارانه داشته‌اند، دامنه تعمیم‌یافتگی یافته‌هایشان محدود است (حسینی نثار و فیوضات، ۱۳۹۰: ۳۰). تحقیقات محدودی در مورد تأثیر وضعیت اقتصادی-اجتماعی^۱ بر رفتار بزهکارانه دانش‌آموزان در دوره متوسطه مدارس انجام شده است. مدارس به‌طور ویژه، زمینه‌های شکل‌گیری گروه‌های بزهکاری همسالان و شبکه‌های دوستی را ایجاد می‌کند. محققانی که به بررسی تأثیر زمینه اجتماعی بر بزهکاری نوجوانان می‌پردازند؛ خانواده، مدرسه و محله را برمی‌گزینند. با این وجود، دانش‌آموزان بیشتر زمان خود را در خانواده و مدرسه می‌گذرانند. بر این اساس، بسیاری از مطالعات به این نتیجه رسیده‌اند که در مدارس زمینه اجتماعی شدن نوجوانان اتفاق می‌افتد. مدارس از نظر رفتار بزهکارانه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند (گرانث^۲، ۲۰۱۷: ۱۸).

(قبادیان، ۱۴۰۰) در تحقیقی به نقش سبک‌های فرزندپروری در پیشگیری از گرایش نوجوانان به بزهکاری در دبیرستان‌های شهر خرم‌آباد پرداختند. براساس نتایج تحلیل رگرسیون، سبک فرزندپروری منطقی و مستبدانه به‌طور معناداری پیش‌بینی‌کننده بزهکاری دانش‌آموزان است. با توجه به یافته‌های پژوهش شیوه فرزندپروری اقتدار منطقی یک عامل بازدارنده رفتارهای بزهکارانه دانش‌آموزان، قابلیت استفاده دارد. (حسینی، ۱۳۹۸) در پژوهشی به رابطه به‌هم‌پیوستگی خانوادگی و شرمسار سازی با بزهکاری؛ در بین دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان شهر تبریز پرداخت. نتایج به‌دست‌آمده فرضیه اصلی پژوهش را تأیید کردند و نشان دادند متغیر به‌هم‌وابستگی خانوادگی با متغیرهای شرمسار سازی و باز‌پذیری رابطه مثبت و با متغیر انگ‌زنی رابطه منفی دارد؛ اما این ادعا که به‌هم‌پیوستگی از طریق متغیرهای شرمسار سازی، به‌طور غیرمستقیم بر بزهکاری تأثیر می‌گذارد، صرفاً تا حدودی (از رهگذر متغیر انگ‌زنی) تأیید شدند. (حاجی ده‌آبادی و سلیمی، ۱۳۹۸) در تحقیقی به بزهکاری و بزه‌دیدگی بومی‌های اینترنت پرداختند.

^۱ - Sampson, Wilson

^۲ - Grant

^۳ - SES

یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که بی‌احتیاطی در رفتارها و تعاملات مجازی و مجازی بودن رفتارها و تقلید به تسهیل، به مسئولیت‌گریزی و بزهکاری می‌انجامد. (حیدری و همکاران، ۱۳۹۵) در پژوهشی به بررسی تأثیر خانواده ناسامان در گرایش فرزندان نوجوان به بزهکاری در شهر همدان انجام دادند. نتایج تحقیق حاکی از آن است که آشفتگی‌های خانوادگی، وضعیت اقتصادی اعتقادات مذهبی خانواده بر بزهکاری اثرگذار است. (مرادی امین و همکاران، ۱۳۹۵) در تحقیقی به رابطه فرزندپروری والدین و نقش آن در ارتکاب جرم سرقت فرزندان پرداختند. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است بین کنترل و بازدارندگی والدین نسبت به ارتکاب جرم سرقت فرزندان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین تنبیه و پرخاشگری بر بروز ارتکاب سرقت فرزندان مؤثر بود.

(والاس، ۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به شیوه‌های فرزندپروری و بزهکاری نوجوانان: اثر کوئید ۱۹ در ایالات متحده پرداخت. نتایج پژوهش نشان دهنده این بود که در دوران کوئید ۱۹ بین افسردگی نوجوانان و رفتارشان با والدین و رفتار بزهکارانه تغییر رخ نداده است. اما بین سبک‌های نظارتی والدین با رفتار بزهکارانه نوجوانان رابطه مستقیمی وجود دارد. (لیو^۲ و میلر^۳، ۲۰۱۹) به بررسی عوامل بازدارنده بزهکاری نوجوانان (بازنمایی بزهکاری نوجوانان بر اساس جنسیت) پرداختند. در این تحقیق رابطه جوانان با نهاد اجتماعی و نظارت والدین بر اوقات فراغت جوانان برای پیشگیری از بزهکاری مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها حاکی از آن است رفتار بزهکارانه (خشونت‌آمیز و غیر خشونت‌آمیز) پسران در مقایسه با دختران بیشتر است. باین حال، دختران به‌طور نامتناسب در بزهکاری غیر خشونت‌آمیز درگیر هستند. نظارت والدین بر فرزندان (دختران و پسران) متغیر اثرگذار در بزهکاری خشونت‌آمیز است. این عامل اثر بازدارنده بر رفتار خشونت‌آمیز دختران دارد. همچنین این مطالعه نشان می‌دهد در بزهکاری نوجوانان الگوی جنسیتی وجود دارد و متغیر جنسیت اثر برخی از عوامل بازدارنده را تعدیل می‌کند. (مک‌میلان^۴، فلملی^۵ و ازگود^۶، ۲۰۱۸) به تأثیر همسالان، انتخاب دوست و جنسیت بر شکل‌گیری شبکه دوستان سیگاری و بزهکاری در نوجوانان پرداختند. در این تحقیق چگونگی فرآیندهای شبکه اجتماعی انتخاب دوست برحسب تفاوت‌های جنسیتی توضیح داده شد، چرا نوجوانان تمایل دارند رفتارهای پرخطر مشابه‌ای را با دوستانشان انجام دهند؟ (سیگار کشیدن، نوشیدن الکل و بزهکاری). حجم نمونه تحقیق ۱۳۲۱۴ نوجوانان بودند که شامل ۵۱ شبکه دوستان می‌شدند. نتایج حاکی از آن است الگوهای رفتارهای مخاطره‌آمیز در بین دختران و پسران نوجوان متفاوت است، رفتارهای بزهکارانه دختران بیشتر تحت تأثیر شبکه دوستان قرار می‌گیرد. (سابستین^۷، لی پولد^۸ و کینز^۹، ۲۰۱۷) به تأثیرات والدین و مدرسه بر بزهکاری نوجوانان پرداختند. در این تحقیق والدین و مدرسه عوامل بازدارنده بزهکاری هستند. نتایج حاکی از آن است روابط مثبت نوجوانان با والدین و مدرسه منجر به کاهش بزهکاری می‌شود. همچنین پیوند با والدین تأثیر زیادی بر کاهش بزهکاری نوجوانان دارد و سپس دبیرستان به‌صورت هم‌افزایی بر کاهش بزهکاری مؤثر بود. باین حال، اثرات تعاملی (نقش والدین و مدرسه) تنها زمانی اثرگذار است که دانش‌آموز در همان مدرسه باقی بماند و با انتقال به مدرسه جدید رابطه معناداری بین بزهکاری دانش‌آموز و مدرسه وجود ندارد. یافته‌ها، تحقیقات قبلی را تأیید می‌کنند که والدین و مدرسه - تعامل آن‌ها - در کاهش بزهکاری تأثیرگذار هستند. (آهان و ترگدان^{۱۰}، ۲۰۱۷) به بررسی رابطه بین بزهکاری همسالان و پیشرفت دانش‌آموزان در مدارس متوسطه کارولینای شمالی پرداختند. در این تحقیق شدت عمل بزهکاری بر اساس مجازات قانونی و ارتباط با بزهکاران همسال مشخص شده است. متغیرهای شناسایی‌شده در این پژوهش ویژگی‌های دانش‌آموزان، همسالان، معلمان و تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر رفتار دانش‌آموزان بود. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است هم‌نشینی با همسالان بزهکار میزان جرائم در مدارس را افزایش می‌دهد.

^۱ -Wallace^۲ - Liu^۳ - Miller^۴ - McMillan^۵ - Felmlee^۶ -Osgood^۷ - Sabatine^۸ - Lippold^۹ - Kainz^{۱۰} -Ahn and Trogon

مطالعات جهانی، بررسی بزهکاری، سابقه طولانی داشته و از قرن نوزدهم میلادی، در پژوهش‌های جامعه‌شناختی اشاعه یافته است. نخستین مطالعه در این رابطه را امیل دورکیم با عنوان آنومی انجام داده است، و سپس در ژورنال‌ها و روزنامه‌ها باهدف سیاسی مرتبط با دولت بازتاب یافت. تحقیقات علمی انجام‌شده، در طی سال‌ها، نشان از توجه ویژه نهادهای اجماعی به بزهکاری دانش‌آموزان است. بنابراین این پژوهش به آزمون نظریه یادگیری اجتماعی آکرز می‌پردازد.

رونالد آکرز^۱ معتقد است، فرایندهای مشابهی در یادگیری رفتارهای بزه و مرسوم وجود دارد. افراد یاد می‌گیرند که نه کاملاً منحرف و نه کاملاً سازگار باشند، بلکه سعی می‌کنند توازنی را بین این دو قطب مخالف رفتاری ایجاد کنند. این توازن غالباً ثابت است، اما ممکن است در طول زمان، دچار تغییرات شود. این نظریه بر این امر تأکید می‌ورزد که فرد زمانی رفتار کج روانه را انتخاب می‌کند که برای انجام چنین رفتاری پیش‌تر و در شرایط مشابه مورد تنبیه قرار نگرفته یا تشویق شده است؛ یا این که، احتمال شکل‌گیری چنین واکنش‌هایی در آینده، آن را رفتاری مطلوب جلوه داده باشد. به نظر آکرز رفتار فرد اساساً تحت تأثیر آن دسته از گروه‌هایی است که منابع اساسی تنبیه و تشویق را تحت کنترل دارند و همچنین، الگوهای رفتاری و تعاریف هنجاری را برایشان عرضه می‌دارند (هافمن^۲ و همکاران، ۲۰۲۰: ۶). این پژوهش به بررسی تأثیر مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی بر بزهکاری دانش‌آموزان در شهر رشت می‌پردازد.

۲. روش پژوهش

روش اجرای تحقیق پیمایشی می‌باشد، جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه صورت گرفته است. برای اعتبار پرسشنامه از اساتید و متخصصان در فرودین ماه ۱۴۰۱ نظرسنجی شده است و روایی از طریق توزیع ۳۰ نمونه پرسشنامه پیش‌آزمون در میان دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر رشت و گرفتن ضریب آلفا کرونباخ حاصل گردیده است. جامعه آماری پژوهش حاضر دانش‌آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر رشت در سال ۱۴۰۱ می‌باشد. بر اساس آمار اداره آموزش و پرورش استان گیلان در سال ۱۴۰۱ دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر رشت برابر با ۵۵۱۵۰ نفر است. بر اساس نرم افزار جی پاور ۲۷۰ نفر برای حجم نمونه کفایت می‌کرد که بر این اساس پرسشنامه بین ۲۷۰ نفر دانش‌آموزان پسر و ۲۷۰ نفر دانش‌آموز دختر توزیع گردید؛ در نهایت ۵۴۰ نفر برای حجم نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری این پژوهش با توجه به این که در پژوهش‌های علوم اجتماعی و رفتاری نمونه‌گیری احتمالی مانند نمونه‌گیری تصادفی ساده، طبقه‌ای، خوشه‌ای و خوشه‌ای چندمرحله‌ای نسبت به نمونه‌گیری سهمیه‌ای ارجحیت دارد (دواس، ۲۰۱۰: ۹۸). تصادفی طبقه‌بندی سهمیه‌ای انتخاب گردید.

جدول شماره ۱. ضریب آلفا کرونباخ

متغیر	مؤلفه مورد بررسی	تعداد گویه‌ها	ضریب آلفای کرونباخ
	تقویت افتراقی - دستاورد فردی	۵	۰/۸۹۱
	تقویت افتراقی - بازدارندگی غیررسمی	۳	۰/۸۵۲
یادگیری اجتماعی	هم‌نشینی با دوستان ناباب	۸	۰/۹۴۱
	تقلید از شبکه‌های اجتماعی	۵	۰/۹۲۳
	تمایل به بزهکاری (متغیر وابسته)	۶	۰/۹

۳. یافته‌های تحقیق

^۱ - Ronald Akers

^۲ - Hoffmann

سجودی، عادل، صادقی ده چشمه، ستار، بابایی فرد، اسدالله، نیازی، محسن. (۱۴۰۱). بررسی رابطه بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی و تمایل به بزهکاری در بین

دانش‌آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر رشت (آزمون نظریه یادگیری اجتماعی آکرز). [فصلنامه مشاوره‌ی مدرسه، ۱۴(۳)، ۱-۱۴]

جامعه آماری این پژوهش ۵۵۱۵۰ نفر از دانش‌آموزان شهر رشت می‌باشند، که با حجم نمونه ۵۴۰ نفر، مورد بررسی قرار گرفته‌اند، تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم افزار SPSS۲۰ انجام شد.

جدول شماره ۲. توصیف متغیرهای مستقل و وابسته پژوهش

متغیرها	حداقل	حداکثر	حد متوسط طیف	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی	چولگی
تمایل به بزهکاری دانش‌آموزان	۶	۲۳	۱۴	۱۱,۴۲	۳,۹۴	-۰,۴۲	۰,۴۵
دست‌آورد فردی	۵	۲۵	۱۵	۱۳,۶۶	۴,۷۴	-۰,۹۵	۰,۱۱
بازدارندگی غیررسمی	۳	۱۵	۹	۱۰,۳۷	۲,۸۹	-۰,۷۲	-۰,۲۵
هم‌نشینی با دوستان ناباب	۸	۴۰	۲۴	۲۳,۴۹	۸,۲۵	-۰,۹۴	-۰,۰۶
تقلید از شبکه‌های اجتماعی	۵	۲۵	۱۵	۱۴,۷۸	۵,۴۱	-۱,۰۸	-۰,۰۴

در جدول فوق حداقل، حداکثر، میانگین، انحراف استاندارد، کشیدگی و چولگی متغیرهای وابسته و مستقل پژوهش توصیف شده است. بر اساس جدول شماره ۱ مؤلفه هم‌نشینی با دوستان ناباب با میزان ۲۳/۴۹ بالاترین میانگین در بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی برخوردار است. مؤلفه بازدارندگی غیررسمی با میزان ۱۰/۳۷ کمترین میانگین را در بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی دارد. انحراف استاندارد شاخصی است که متوسط اختلاف مقادیر از میانگین نمونه را شرح می‌دهد. بر این اساس از نظر انحراف استاندارد مؤلفه هم‌نشینی با دوستان ناباب بالاترین (۸/۲۵) مقدار را دارد و کمتر میزان انحراف استاندارد مربوط به مؤلفه بازدارندگی غیررسمی (۲/۸۹) است. چولگی میزان عدم تقارن توزیع نمونه را نشان می‌دهد از نظر چولگی متغیر تمایل به بزهکاری دانش‌آموزان (۰/۴۵) بیشترین چولگی و مؤلفه تقلید از شبکه‌های اجتماعی کمترین چولگی (۰/۰۴-) را دارد. شاخص کشیدگی مسطح بودن توزیع احتمالی را نشان می‌دهد به معنی که توزیع احتمالی پهن‌تر یا دنباله پهن‌تر است؛ مؤلفه تقلید از شبکه‌های اجتماعی بیشترین مقدار کشیدگی (۱/۰۸-) را دارد و کمتر مقدار مربوط متغیر تمایل به بزهکاری دانش‌آموزان (۰/۴۲-) است.

در این بخش به بررسی رابطه بین تمایل به بزهکاری دانش‌آموزان با مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی بر اساس آزمون پیرسون می‌پردازیم.

جدول شماره ۳. آزمون پیرسون بین متغیرهای مستقل و وابسته

متغیرها	همبستگی پیرسون	سطح معناداری
تمایل به بزهکاری	۰/۴۳۸	۰/۰۰۰
دانش‌آموزان	-۰/۴	۰/۰۰۰
هم‌نشینی با دوستان ناباب	۰/۴۶۸	۰/۰۰۰
تقلید از شبکه‌های اجتماعی	۰/۴۳۷	۰/۰۰۰

جدول شماره ۳ آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای دست‌آورد فردی، بازدارندگی غیررسمی، هم‌نشینی با دوستان ناباب و تقلید از شبکه‌های اجتماعی با تمایل دانش‌آموزان به بزهکاری را نشان می‌دهد. بر اساس جدول فوق با افزایش دست‌آورد فردی، هم‌نشینی با دوستان ناباب، تقلید از شبکه‌های اجتماعی تمایل دانش‌آموزان به بزهکاری افزایش می‌یابد اما با افزایش بازدارندگی غیررسمی، تمایل دانش‌آموزان به بزهکاری کاهش می‌یابد و بالعکس.

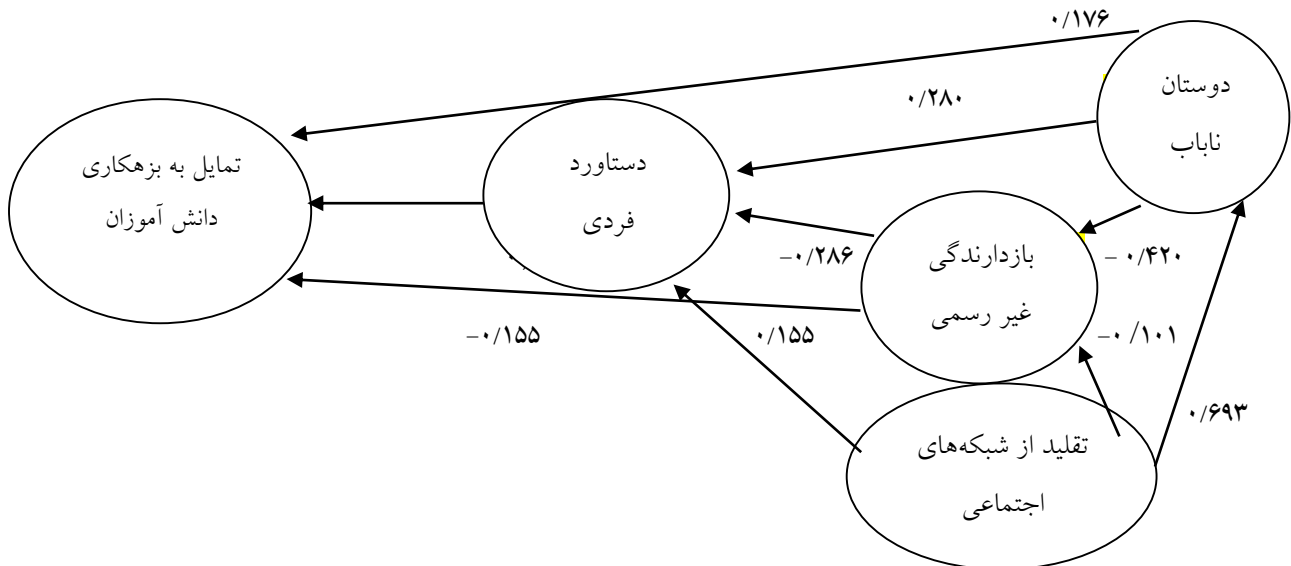

تحلیل رگرسیون متغیر یادگیری اجتماعی

در این قسمت به تحلیل رگرسیون متغیر یادگیری اجتماعی بر روی تمایل به بزهکاری دانش آموزان می پردازیم. جدول شماره ۴. بررسی میزان تأثیر متغیر یادگیری اجتماعی بر روی تمایل به بزهکاری دانش آموزان

متغیرها	Beta	T	Sig
دستاورد فردی	۰/۱۹۴	۴/۲۹	۰/۰۰۰
بازدارندگی غیررسمی	-۰/۱۵۵	-۳/۵۶	۰/۰۰۰
هم نشینی با دوستان ناباب	۰/۱۷۶	۳/۲۱	۰/۰۰۱
تقلید از شبکه های اجتماعی	۰/۱۶۴	۳/۲۳	۰/۰۰۱
Adjusted R square	R ^۲	R	F
۰,۳۷۱	۰/۳۶۹	۰/۵۵۱	۵۷/۵۷۳
			Sig
			۰/۰۰۰

نتایج رگرسیون جدول شماره ۴ گویای آن است که مقدار ضریب تعیین تعدیل شده^۱ ۳۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته (تمایل به بزهکاری) را تبیین می کند. این امر دلالت بر این دارد که متغیرهای یادگیری اجتماعی ۳۷ درصد از تمایل به بزهکاری دانش آموزان را توضیح می دهد. همچنین لازم به ذکر است با توجه به مقادیر بتا مؤلفه دستاورد فردی (۰/۱۹۴) مهم ترین متغیر اثرگذار بر تمایل به بزهکاری دانش آموزان در بین مؤلفه های یادگیری اجتماعی است. همچنین با توجه معنادار بودن میزان آزمون F می توان نتیجه گرفت مدل رگرسیون یادگیری اجتماعی مناسب است. همچنین لازم به ذکر است اگر متغیر مستقل تحقیق یک واحد انحراف معیار تغییر کند، متغیر وابسته ۰/۵۰ درصد تغییر خواهد کرد. در رگرسیون صرفا اثرات مستقیم متغیرها ارزیابی می شود، برای بررسی تاثیرات غیرمستقیم متغیرها از تحلیل مسیر استفاده می شود. نتایج تحلیل مسیر در نمودار زیر ارائه شده است.

نمودار شماره ۱- نمودار تحلیل مسیر متغیرهای مستقل بر تمایل به بزهکاری دانش آموزان

^۱ - Adjusted coefficient of determination

جدول شماره ۵. نتایج آزمون تحلیل مسیر

متغیر	انواع تأثیر	
	مستقیم	غیرمستقیم
دستاوردهای فردی	۰,۱۹۴	-
تقلید از شبکه های اجتماعی مجازی	۰,۱۶۴	۰,۲۲۴
هم نشینی با دوستان ناباب	۰,۱۷۶	۰,۱۴۲
بازدارندگی غیررسمی	-۰,۱۵۵	۰,۰۵۵
		۰,۳۱۸
		۰,۳۸۸
		۰,۱۹۴

بر اساس یافته های جدول فوق تأثیر متغیر تقلید از شبکه های اجتماعی مجازی بر تمایل دانش آموزان به بزهکاری معادل با ۰/۳۸۸ است یعنی به ازای هر واحد تغییر در متغیر تقلید از شبکه های اجتماعی مجازی میزان ۰/۱۶۴ تغییر در تمایل دانش آموزان به بزهکاری قابل برآورد است؛ تأثیر کل متغیر هم نشینی با دوستان ناباب بر تمایل دانش آموزان به بزهکاری ۰/۳۱۸ است یعنی به ازای هر واحد تغییر در متغیر هم نشینی با دوستان ناباب معادل با ۰/۱۷۶ تغییر در تمایل دانش آموزان به بزهکاری قابل برآورد است؛ تأثیر کل متغیر بازدارندگی غیر رسمی بر تمایل دانش آموزان به بزهکاری ۰/۱۵۵- است یعنی به ازای هر واحد تغییر در متغیر بازدارندگی غیر رسمی معادل با ۰/۱۵۵- تغییر در تمایل دانش آموزان به بزهکاری قابل برآورد است. همچنین تأثیر مستقیم متغیر دستاورد فردی بر تمایل دانش آموزان به بزهکاری برابر با ۰/۱۹۴ است.

۴. بحث و نتیجه گیری

این پژوهش قصد داشت نظریه یادگیری اجتماعی رونالد اکرز را برحسب چهار مؤلفه دستاورد فردی، بازدارندگی غیررسمی، هم نشینی با دوستان ناباب و تقلید از شبکه های اجتماعی در بین دانش آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر رشت به آزمون بکشد. از نظر اکرز رفتار بزهکارانه از طریق تقلید یا شرطی شدن آموخته می شود. سپس رفتار بزهکارانه، هم در موقعیت های تقویت کننده غیراجتماعی و هم در اثر کنش های متقابل اجتماعی، آموخته می شود. میزان و نوع یادگیری، بستگی به هنجارهایی دارد که در تقویت کننده ها استفاده می شود. رفتار بزهکارانه، تابعی از هنجارهایی است که مشخصه ی رفتار انحرافی اند. تداوم رفتار بزهکارانه، بستگی به تقویت آن دارد. به نظر اکرز رفتار فرد اساساً تحت تأثیر آن دسته از گروه هایی است که منابع اساسی تنبیه و تشویق را تحت کنترل دارند و همچنین، الگوهای رفتاری و تعاریف هنجاری را برایشان عرضه می دارند. این گروه ها شامل خانواده، گروه های همسالان، نهاد مذهبی، مدارس و سایر نهاد های مشابه اند که کنترل منابع تنبیه و تقویت را تحت اختیار دارند.

در یافته های تحقیق فرض رابطه بین تمایل به بزهکاری دانش آموزان و دستاورد فردی تأیید شد. براین اساس جهت رابطه مثبت و شدت آن متوسط است؛ یعنی با افزایش دستاورد فردی تمایل به بزهکاری دانش آموزان افزایش و با کاهش دستاورد فردی تمایل به بزهکاری دانش آموزان کاهش می یابد. همچنین در آزمون رگرسیون بین مؤلفه های یادگیری اجتماعی دستاورد فردی بیشترین تأثیر را بر روی تمایل به بزهکاری دانش آموزان داشت. دستاورد فردی به مثابه تقویت کننده افتراقی به بازخوردهای مثبت ناشی از تمایل به بزهکاری دانش آموزان اشاره دارد که با نظریه اکرز هم سو است. در این پژوهش فرض رابطه بین تمایل به بزهکاری دانش آموزان و بازدارندگی غیررسمی تأیید شد. براین اساس جهت رابطه منفی و شدت آن متوسط است؛ یعنی با افزایش بازدارندگی

غیررسمی تمایل به بزهکاری دانش آموزان کاهش و با کاهش بازدارندگی غیررسمی تمایل به بزهکاری دانش آموزان افزایش می‌یابد. نتایج تحقیق (مرادی امین و همکاران، ۱۳۹۵) حاکی از آن است بین کنترل و بازدارندگی والدین نسبت به ارتکاب جرم سرعت فرزندان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین تنبیه و پرخاشگری بر بروز ارتکاب سرفت فرزندان مؤثر است. نتایج تحقیق با یافته‌های مرادی امین و همکاران هم‌جهت است. همچنین اگرز معتقد است منابع تنبیه و مجازات به منزله عامل بازدارنده در کنترل بزهکاری و جرم نقش دارد. فرض رابطه بین تمایل به بزهکاری دانش آموزان و هم‌نشینی با دوستان ناباب تأیید شد. براین اساس جهت رابطه مثبت و شدت آن متوسط است؛ یعنی با افزایش هم‌نشینی با دوستان ناباب تمایل به بزهکاری دانش آموزان افزایش و با کاهش هم‌نشینی با دوستان ناباب تمایل به بزهکاری دانش آموزان کاهش می‌یابد. با توجه به آزمون رگرسیون هم‌نشینی با دوستان ناباب به عنوان دومین عامل اثرگذار در بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی شناسایی شد. به نظر اگرز میزان تماس فرد با اشخاصی که به اعمال بزهکارانه مشغول هستند، در شدت، فراوانی و تکرار بزه تأثیرگذار است. فرض رابطه بین تمایل به بزهکاری دانش آموزان و تقلید از شبکه‌های اجتماعی تأیید شد. براین اساس جهت رابطه مثبت و شدت آن متوسط است؛ یعنی با افزایش تقلید از شبکه‌های اجتماعی تمایل به بزهکاری دانش آموزان افزایش و با کاهش تقلید از شبکه‌های اجتماعی تمایل به بزهکاری دانش آموزان کاهش می‌یابد. در تحلیل مسیر تقلید از شبکه‌های اجتماعی به عنوان موثرترین عامل در بین مؤلفه‌های یادگیری اجتماعی احصاء شد. در دهه اخیر شبکه‌های اجتماعی در جامعه گسترش یافت. همچنین به دلیل کرونا استفاده از شبکه‌های مجازی جزئی جدایی‌ناپذیر از زیست اجتماعی و فرهنگی گردیده است. از این رو انواع بزه و رفتار غیرقانونی در شبکه‌های اجتماعی اشاعه می‌یابد که بر روی رفتار دانش آموزان اثرگذار است؛ تقلید در نظریه اگرز از طریق تشویق و ستایش اشخاص منحرف صورت می‌گیرد. در پایان آزمون نظریه یادگیری اجتماعی اگرز در بین دانش آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر رشت تأیید شد. بنابراین با توجه به گسترش شبکه‌های اجتماعی، زیست فرهنگی و اجتماعی دانش آموزان تغییر یافته است. از این تقلید و پیروی از رفتار غیرقانونی و بزه در بین نوجوانان رو به افزایش است. از این رو پیشنهاد می‌گردد معلمان و عوامل اجرایی مدرسه از طریق کنش ارتباطی و تفاهمی به سواد رسانه‌ای و تفکر پیرامون آن پردازند. روابط دوستانه و دو سویه والدین با دانش آموزان منجر به درک پایدار و فهم متقابل بین آنها می‌شود. این امر تقویت بازدارندگی غیررسمی را در پی دارد و از افتادن دانش آموز در دام معاشرت با دوستان ناباب پیشگیری می‌کند. در این پژوهش صرفاً یک متغیر اجتماعی مؤثر بر بزهکاری دانش آموزان با مؤلفه‌های چهارگانه بررسی شد. شکل‌گیری و گسترش بزهکاری در بین نوجوانان ناشی از عوامل چندگانه و متعدد است که نیاز به تحقیق و مطالعات بیشتر دارد.

۵. ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش:

اصول اخلاقی تماماً در این مقاله رعایت شده است؛ شرکت‌کنندگان اجازه داشتند هر زمان که مایل بودند از پژوهش خارج شوند. همچنین همه شرکت‌کنندگان در جریان روند پژوهش بودند و اطلاعات آن‌ها محرمانه نگه داشته شد.

حامی مالی:

این تحقیق هیچگونه کمک مالی از سازمان‌های تأمین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان:

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخشهای پژوهش حاضر مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع:

بنابراین اظهار نویسنده این مقاله تعارض منافع ندارد.

- Ahn, T, Trogon, G (۲۰۱۷). Peer delinquency and student achievement in middle school. *Labour Economics*, ۴۴(۳): ۱۹۲-۲۱۷.
- Devas, D. (۲۰۱۱). Navigation in social research translated by Houshang Naibi. Tehran: Ney Publishing. [Persian].
- Grant, H.(۲۰۱۷). *Social Crime Prevention in the Developing World Exploring the Role of Police in Crime Prevention*. USA :College of Criminal Justice New York.
- Haji Dehabadi, M., Silmi, A. (۲۰۱۹). delinquency and victimization of internet natives; From etiology to response in the restorative paradigm. *Quarterly Journal of Criminal Law and Criminology Studies*, ۴۹(۱), ۴۱-۶۳. [Persian].
- Hasni, M. (۲۰۱۹). Relationship to family cohesion and shaming with delinquency; Case study: third year high school students of Tabriz city, *Applied Sociology*, ۳۰(۷۴), ۱۳۷-۱۶۴. [Persian].
- Heydari, K., Moin Khazaei, M., Rastgofard, S. (۲۰۱۶). Investigating the effect of a disordered family on the tendency of teenage children to delinquency in Hamadan city. *Police Cultural Studies Quarterly*, ۳(۲), ۵۷-۷۳. [Persian].
- Hoffmann, P.J., Thorpe, J.D., Dufur, M.J. (۲۰۲۰). Family Social Capital and Delinquent Behavior in the United Kingdom. *Social Sciences*, ۹(۱۷۸): ۱-۱۵.
- Hosseini Nisar, M., Fiouzat, A. (۲۰۱۱). Theories of social deviations. Tehran: Pajhwok. [Persian].
- Karimi, F., Nikoi Copes, A., Nikkiah Feshakcheh, L., Asode Nalkyashri, Z., Babaei Khobdeh, M. (۲۰۱۶). The relationship between irrational beliefs, a source of inhibition and attitudes towards delinquency in high school students, *Criminal Law Research Journal*, ۷(۲), ۲۲۳-۲۴۳. [Persian].
- Liu, L, Miller, S. L (۲۰۱۹). Protective factors against juvenile delinquency: Exploring gender with a nationally representative sample of youth, *Social Science Research*, ۱۰(۶): ۱-۱۲.
- McMillan, C, Felmlee, D, Osgood, W (۲۰۱۸). Peer influence, friend selection, and gender: How network processes shape adolescent smoking, drinking, and delinquency. *Social Networks*, ۵۵(۸): ۸۶-۹۶.
- Moradi Amin, M., Moradi Amin, F., Ganjinik, M. (۲۰۱۶). Parents' parenting relationship and its role in committing the crime of child theft. *Police Cultural Studies Quarterly*, ۳(۱), ۱۴۹-۱۳۳. [Persian].
- Qabadian, M. (۲۰۲۲). The role of parenting styles in the prevention of juvenile delinquency, *Crime Prevention Quarterly*, ۱۶(۵۸), ۲۴۱-۲۲۱. [Persian].
- Rasakh, K., Mahmoudi Maimand, S. (۲۰۱۹). Social factors influencing the delinquency of marginalized youths in Kerman city, *scientific quarterly of crime prevention studies*, ۱۴(۵۲), ۲۹-۹. [Persian].
- Sabatine, E, Lippold, M, Kainz, K (۲۰۱۷). The unique and interactive effects of parent and school bonds on adolescent delinquency. *Journal of Applied Developmental Psychology*, ۵۳(۱۹): ۵۴-۶۳.
- Sampson, R. J & Wilson, W. J. (۱۹۹۵). *Toward a Theory of Race, Crime, and Urban Inequality from Crime and Inequality*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Wallace, N. (۲۰۲۲). Parenting practices and adolescent delinquency: COVID-۱۹ impact in the United States. *Children and Youth Services Review*, ۱۴۹(۳), ۱-۸.